

Marianne Saapunki

Vid de osynliga marginalerna

Installation på Härnösands Konsthall, Galleriet, till 16 mars

Fram till mitten av mars, i en tid då ljuset sakta börjar återvända till våra breddgrader, inbjuds vi till mystics i mörker på galleriet i Härnösands konsthall. Jag uppmanas ta av mig skorna innan jag går in i Marianne Saapunkis svartdraperade rum, likt en ritual vid inträdandet till ett bönemöte eller en yogasammankomst, eller varför inte till en sagostund på dagis. Golvet är beklätt av mjuka täcken och på väggarna lyser fyra stora ljusbilder upp rummen så pass att man kan orientera sig fram, hitta en plats att slå sig ner till en stunds avkoppling eller meditation.

Ett stort rött stråk mot vit bakgrund förbinder ljusbilderna, där en av dem visar ett sovande flickansikte med röda läppar i skarpt ljus. Den röda färgen slår an en nervig ton mot den svarta sovrumsliknande miljön, som tecken på en febril aktivitet som man inte vet någonting om, men som kanske kan kopplas till sömnens eller drömmens egendomliga värld. Bilderna är baserade på screentryck som påminner om Andy Warhols liksom utfrätta glamourbilder, att det handlar om yta och föreställning. Men jag tänker även på hans film, *The Sleep*. Att det egentligen handlar om något annat än vad vi ser. Så långt räcker det bra för en stunds stilla meditation, i ett rum avskilt från den larmande omvärlden. Installationen, som den ser ut, är avskalad och samtidigt homogent sammansatt. Fysiskt, i det mjuka underlaget som omedelbart lockar till vila och passivitet, och psykiskt eller imaginärt, i den grottlignande atmosfären med de lysande bildöppningarna. Som besökare blir det fritt att låta tankarna flyga iväg vart de vill, ingenting kan faktiskt distrahera en upplevelse av total generositet gentemot ens egna tillfälliga drömmar och reflektioner.

Jag tror också att denna på sitt sätt minimalistiska grundförutsättning, utan egentliga anvisningar eller pekpinor, ger den främsta behållningen av Marianne Saapunkis installation. För om man vill så kan man också som bonus lyssna i mobila hörlurar till ett interagerande ljudspel på cirka tio minuter, där en kvinnlig berättarröst ledsagar besökaren in i rummet och föreslår en liten äventyrlig resa, här och var med dov musikalisk ljudsättning av Björn-Ola Lind.

Men avgörande för upplevelsen av utställningen är ändå själva den visuella och materiella iscensättningen. Här har en konstnär utnyttjat hela galleriets möjligheter till omvandling och förvandling till en helt annan miljö, till en flyktpunkt och tillfälligt lindrande hemvist undan den yttre verklighetens krav men även undan den konstnärliga konventionens krav. Det skulle knappast förvåna om någon besökare fick för sig att ta en vederkvickande tupplur, det ligger ju nära till hands som en förlängning av installationens idé. Konsten som drömskapande, men också kultur som hälsa, här bokstavligen talat.

Text och foto: Jan K Persson

Volym 2013-02-28